

ALBINA

REVISTA SĂPTĂMÎNALĂ A AȘEZĂMINTELOR CULTURALE

NUMĂRUL 44 (1140) ■ ANUL 73 ■ SERIA II ■ JOI 30 X 1969 ■ 8 pag. 25 bani

Strugurii sînt, poate, atît de plini de propriile lor daruri încît gîlgîie de un fel de suferință, aproape tot anul fiind spînzurați frumos de lianele veșnice ale viței de vie ce parcă leagă într-un fel-altfel cele patru puncte cardinale.

Dansul strugurilor

de ION BANUȚA

A trecut întii o boare
pe deasupra viilor...

G. TOPIRCEANU

Strugurii sînt, poate, cel mai binecuvîntat ori cel mai blestemat rod al pămîntului, un dar al infinitului care se vrea, volens-nolens, în panteonul nobletei, chit că s-ar ivi în drum și vreo scamă de vamă aruncată cu ne-rebnic tilc de vreun ins ce înjură vinul, un om prea întors de la cele lumești, și care cu scîrbă este privit de oricine. Dar să lăsăm blestemul pe scama spăimoșilor ori a ipocițiilor chiar dacă, precum se spune, marele rege al tracilor Burebista ar fi dictat, cine știe, poate, într-o clipă de minie, moartea viilor, fiindcă mai la urma urmei tot Alceu are dreptate „In vino veritas”, adică pe limba noastră, ce și ea de la Rim se trage — „In vin e adevărul”.

Adevărul e că Dionysos, — zeul viței de vie și al vinului — Dionysos la greci și Bacchus la romani, el, de fapt tot acela fiind întru îndeletnicirea lui — s-ar fi pierdut cîcă, dintr-o ascunsă plăcere, legendară bineînțele, printre struguri și printre nimfe, toate frumoase foc, gustînd cum numai el știe s-o facă, în acele vaste amurguri de toamnă, din boabele de întuneric, ori de lumină, din amarul și dulcele lumii, din acele boabe de struguri care par, atunci cînd recolta e bogată, un vast conglomerat de ochi, niște ochi adînci și frumoși învingînd umbra frunzelor de rugină, ucise în dungi de foc de pulberea diamantină a toamnei, acele boabe grele în măreția lor de parcă liniște și uitare.

Maiestățile-Lor, Strugurii, dau un farmec atît de inedit viilor, încît, se

Cronica unui greier

pare, nici-un poet, nici-un pictor, nici-un visător, nici-un splendid băutor de culori, nimeni n-a putut să-i închine încă acel poem fără de moarte, cea pînză de o mie de ori pierdută în culori, acel vis neumbrit de nici-o frunză insipidă, cea detașare totală în extaz, pe care nemurirea vinului o cere, o așteaptă.

N. D. Cocea, acel sublim umblător prin lume a născocit un „Vin de viață lungă”, iar Luceafărul poeziei românești, Mihai Eminescu, ne aduce la cunoștință că: „Pe vinul greu ca untdelemnul”, dădea mulți galbeni venetici, și abatele de Marenne că „Vinul ales imblinzește mădularele”, iar Omar Khayyam ne avertizează că „Parfumul vinului va pluti deasupra mormîntului meu și trecătorii se vor îmbăta”. — iar Charles Baudelaire plin de alb și de negru ne va cînta astfel:

„Vei lumina vin nobil! Ca un topaz
paharul.

Dar neica mitocanul nu-ți prețuiește
harul“...

Ce e drept e drept, poetul francez avea multă dreptate. Harurile vinului nu intră la fel în acel un altfel de univers al celor care îl văd, sau nu-l văd cu ochi buni.

Dar, e bine să reamintim că vinul se face și din struguri. Poate de aceea, strugurii sînt în devenire un motiv de dans, fiindcă pînă la urmă toată fala lor e înscrisă în vin, în dansul bucuriei, al tristeții, în dansul soarelui, al lunii, în dansul omului, în infinitatea lui fire. Strugurii sînt, poate, atît de plini de propriile lor daruri, încît gîlgîie de un fel de suferință, aproape tot anul fiind spînzurați frumos de lianele veșnice ale viței de vie ce parcă leagă într-un fel-altfel cele patru puncte cardinale. E limpede. Strugurii au fost condamnați, și nu sînt singurii, să zacă în cele patru anotimpuri: iarna visează, primăvara se trezesc, vara cresc, toamna se împlinesc, și ei se împlinesc într-o fantastică nuntă a plăcerii fiecărui om care este om.

O! Prieteni! Via coaptă adînc de soarele vremilor bune e de fapt un fel de vis și te răspîndești în ea ca într-o iubită, bînd adînc din acel vin de viață lungă care ne umple sufletul și de care ne amintește astfel Tudor Vianu: „Eu vin la tine-n vie; te rog să mă primești.

Îți voi culege via și-ți voi propti bu-tucii“...

Strugurii se coc din motiv de soare și de trecere a timpului, atunci cam pe cînd vîntul își pune oleacă de brumă pe mantia-i de nesfîrșit, cînd frunzele viței mor, uitînd de dansul lor incert sub același vînt ce le-a dat în vreme mii de mii de plăceri. Dar, toamna, dansul strugurilor abia începe: dansul zdrobirii, dansul fermentării, dansul cugetului incredibil, dansul îmbute-lierii, dansul învolburării sufletului oamenilor.

(Continuare în pag. a 3-a)

CRIZANTEMA DE AUR

Si ste ci h to ni
versitei "Albina" sa aie
nu in este romanța
Jubileului pepele
Ivanco Rucde
artit al poporu lui
24 Oct. 1969
Targovite

S-a invecitat romanța ?

Mulți dintre cei care au scris, odinioară, romane, nu s-au gândit să le publice vreodată. Totuși, ele au aflat, treptat, editori, la București, la Iași, la Galați, Brașov, Năsăud sau în alte orașe mărunte ale țării. Dar nu datorită editorilor s-au răspândit și, adeseori, au înfruntat uitarea datorită sentimentului nemijlocit al poeziei pe care îl sugerau.

Se ghicește în toate romanțele, vechi și noi — fiindcă sint compozitori care cultivă și azi romanța, ceea ce e nu numai firesc, dar e și foarte laudabil — o preocupare de ambianță poetică. Cred că romanța a fost, pentru generațiile ce ne-au precedat, cam ceea ce este basmul pentru copii: prilej de evadare din realitate. Lucrul acesta este necesar pentru sufletul omenesc, o dată pe săptămână, de două-trei ori pe lună, într-un cerc de prieteni sau în singurătatea unei visări degajate. Nu întimplător, romanța s-a născut și a trăit sub bolta de verdeață a grădinilor de vară, în birturile cu lăutari de prin orașele, sub lustrele cafenelelor unde concertau tarafuri și orchestre, cărora li se adăuga și câte-un „gurist”, pe scena improvizată a trupelor de revistă făcând turnee de-a lungul și de-a latul țării. De asta, oamenii care nu mai sint azi tineri asociază de multe ori întiile tresăriri ale sentimentalității lor de melodii ca „S-a scuturat frunza din vii”, „Pe lingă plopii fără soț”, „Mai am un singur dor”, „Nu m-abandona”, „Steluța”, „Pe sub ferăstră-mj curge-un riu”, „De ce m-ați dat de lingă voi”, „Cruce albă de mesteacăn”, și încă altele la fel. Versurile citorva din ele — poate și cele mai durabile — sint de Alexandri, Eminescu, Goga, Maria Cunțan. Dar chiar cind autorii textelor sint doar versificatori de ocazie, temele lor

sint întodeauna fundamentale poetice, interesind sentimentele: amintirea dragostei stinse, regretul anilor uitați, evocarea suflului unei primăveri de altădată. De aici și tenta de melancolie, notele tărăgădate ale romanței.

Chiar din punctul de vedere al culturii artistice, genul acesta, de cîntec vocal cu acompanjament de instrumente și cu o vibrație de strună lăutărească într-insul, are merite peste care nu se poate trece. El a răspîdit în pături largi versurile unor poeți de seamă, pe vremea cind tirajele volumelor cu poezii erau de cel mult cîteva sute, au deșteptat dragostea de poezie și cîntec a orășenilor, care uitaseră să cînte de cind deveniseră proaspeți țigoveji.

Din toate acestea se vede că romanța este mai ales un gen al trecutului, dar nu este și un gen mort. Dimpotrivă: reluarea ei de către autorii compozitori și interpreții de azi, ca și interesul ascultătorilor față de ea demonstrează că romanța a păstrat încă puterj de emoționa, sporite de meșteșugul artistic al celor ce o făuresc și o cîntă. De altfel, ea este o creație ce ne aparține și a cărei faimă s-a răspîdit mult peste hotare.

Iată de ce este binevenită inițiativa celor de la Tîrgoviște de a organiza anual un festival și concurs de romanțe, care se află acum la a doua lui ediție. El a intrunit pe cîteva zile, în fosta cetate de scaun muntească, pe toți cei ce îndrăgesc melodia sinuoasă, meditativă, sentimentală a acestui cîntec al nostru, vechi și mereu nou prin emoția ce trezește în noi.

GEORGE SBIRCEA

Crizantema de aur: titlu de simbol.

Un titlu zugrăvind Festivalul-concurs de romanțe desfășurat la Tîrgoviște între 23-25 octombrie, ediția a II-a...

Trei seri de cîntece, de emoții și aplauze, izbucnite din sufletele mîngiate de veșnica tînră romanță. Strecurată discret între sentimente, gînd și poezie. Peste 1.000 de spectatori prezenți la acest important eveniment muzical de valoare națională și tot ațția naratori ai unui succes artistic.

Orașul Tîrgoviște a ridicat fastuos cortina unuia dintre festivalurile muzicale de cel mai adînc ecou în sufletul spectatorului modern.

Scena Crizantemei de aur a reflectat însăși esența romanței: ambianță caldă, de fin romantism subliniat prin efectul de reflectare al unor ingenioase oglinzi verticale, așezate în unghi. Un candelabru cu

MARELE SPECTACOL

jocul tremurat al luminărilor albe, înviora umbrele căutate în substratul tainic al atmosferei de scenă. Un tînr entuziast și de talent, scenograful Emil Grama, autor și al graficei de bun gust al afișelor și programului tipărit, se sfiiește să vorbească despre el. E de părere că scena și spectacolul pot vorbi suficient despre artiști, despre organizatori, despre idei și realizarea lor. O singură expresie e suficientă pentru a îngloba valoarea acestui spectacol inedit de romanțe: excepțional!

PREMIUL I — Nicolae Răcoeanu — Ilfov

DIALOG ÎN JURUL SCENEI

Redacția revistei noastre a adresat oaspeților Festivalului-concurs cîteva întrebări privind valoarea muzicală și socială a romanței, rolul ei în viața tineretului și valoarea ei ca gen muzical. Au avut bunăvoința să răspundă:

DORINA DRĂGHICI, artistă emerită. Poate mulți dintre tinerii care au fost în sală se vor întreba „ce este romanța?”... Romanța este gîndul cel mai sensibil al tuturor. Este o reflectare a sentimentului pe care putem să-l așezăm mai bine în romanță decît în altă melodie... Foarte mulți dintre interpreți sint tineri. Ei au dat romanțelor o interpretare plină de sinceritate care a plăcut mult publicului... Romanța a trăit de mult, trăiește și va trăi chiar cu tot acest ritm de muzică care în ultima vreme a năpădit și a vrut s-o înăbușe. A rezistat și va rezista. De ce? Este prea valoroasă! Eu personal am îndrăgit-o mult de-a lungul carierei mele. O găsesc o foarte bună prietenă a muzicii ușoare, o foarte bună prietenă... ceva mai în vîrstă!

LUDOVIC PACEAG, metodist la Casa Centrală a Creației Populare. Consider festivalul o necesitate obiectivă, iar realizarea lui o idee ingenioasă... Omul simte nevoia unui

echilibru spiritual și-i sint necesare niște momente de repaos în care să-și regăsească tineretea, viața spirituală desfășurată în urma lui, să retrăiască frumoasele lui amintiri. Toate acestea se concentrează în romanțe... În lupta care se dă, pe plan universal, pentru pătrunderea tot mai mult a muzicii ușoare, surprinde plăcut că romanța este la noi pe gustul tineretului. Asta înseamnă că tineretul nostru este legat puternic de poezie, de sentiment. Consider că Festivalul Crizantema de aur va prinde în viitor aripi și mai mult...

GH. BAZAVAN, compozitor. Romanța este un gen care face legătura între folclor și muzica cultă. Romanța devine de multe ori chiar muzică cultă... Cred că utilitatea unor festivaluri sau spectacole de romanțe pe plan mai restrîns, orășenesc chiar, considerînd romanța un punct de plecare în educația muzicală a tineretului și a tuturor oamenilor, ar fi binevenită. Un om care fredonează o romanță e un om cu alese trăsături morale, e un om bun, un om care iubește viața. Amintirea la care face apel acest gen, este trăirea unor momente intense din viață, chiar dacă aceste momente abia s-au consumat ori au trecut peste ele mulți, uneori foarte mulți ani...

PAUL BANICA, directorul Casei Creației Populare a județului Dimbovița. Am pornit în organizarea acestui festival - concurs și de la faptul că orașul Tîrgoviște are unele legături cu istoria romanței. Aici s-a născut Ionel Fernic, cunoscutul compozitor de romanțe, după cum tot aici, în casele lui Brătescu-Voinești, Dumitrache Florescu a compus melodia, romanța, pentru poezia Steluța de Alexandri... Dacă anul trecut au participat 15 județe, anul acesta interpreții reprezintă 18 județe plus Capitala. Numărul romanțelor originale prezentate pentru Concursul de creație al acestei ediții, este de 14, față de 3 anul trecut... Acompaniamentul este asigurat de orchestra căminului cultural din comuna Cojasca, formație care a ocupat locul III pe țară la cel de-al IX-lea concurs din acest an... Consider că prin festivalul nostru Crizantema de aur am reușit să redăm iubitorilor de muzică acest gen ce trecuse parcă în uitare... Am înregistrat toate piesele cîntate de concurenți ca și de invitații noștri de onoare, Ioana Radu, Angela Moldovan, Dorina Drăghici, Ion Luican, Nicu Stoienescu. Romanțele înregistrate le vom populariza în cadrele emisiunilor noastre de radioficare, urmînd să publicăm și cîteva caiete-album cu romanțele interpretate în cele două ediții ale Crizantemei de aur.

TREI, DIN CEI 37 DE CONCURENȚI

Cel mai tînr interpret de romanțe al Crizantemei de aur. **ELENA MARIN**, 19 ani, originară din comuna Afumați, județul Ilfov. Romanța preferată „Mi-e tare dor”. A obținut premiul II la Festivalul tineretului și studenților din 1968, luînd un premiu și la Festivalul Maria Tănase din Craiova 1969...

MANEA ANDREI, redactor la centrul de radioficare al comunei Răcări. Iubește mult romanțele și melodiile populare. Își culege singur cîntecele din satele și comunele învecinate, dovedind o valoroasă calitate de folclorist. Colecția personală de culegeri folclorice, egală reertoriului său, numără pînă acum 25 de melodii originale.

MIOARA CÎMPEANU, reprezentanta județului Mehedinți, s-a născut în comuna Vînători. Iubește romanțele din copilărie. Debutează cu „Arcușul de vioară”... Activează în formațiile muzicale ale Casei de cultură a orașului Turnu-Severin de opt ani. Speră, pe merit, că într-o zi va fi deținătoarea Crizantemei de aur. Deocamdată se destăinuiește: „astă seară cînt, „Să treci prin lume fără dor” de A. Leon și „Romanța mea” de George Grigoriu... Sint romanțe pe care le dedic măicuței mele”... Ne facem plăcuta datorie să-i comunicăm acest gînd măicuții cu briul de lină, din seara spectacolului, adăogînd că romanțele Mioarei Cîmpeanu ne-au emoționat pînă la lacrimi. O felicităm pentru interpretare abia acum.

PREMIUL II — Maria Popescu — Dimbovița.

PREMIUL III — Onuc Nemeș — Sălaj.

MENTIUNE — Maria Rozalia — Galați.

MENTIUNE — Lucia Fircea — Brașov.

Pagină realizată de **BARUȚU T. ARGHEZI**

Foto: **E. ZERONIAN**

UNIVERSITĂȚILE POPULARE

În fiecare an, o dată cu începerea învățământului în școli și facultăți își deschid porțile și universitățile populare.

Mii de „studenți” oameni de toate virstele și profesiile, dotorii de tot mai multe cunoștințe, pășesc în fiecare toamnă pragul acestor instituții pentru a audia cursuri din cele mai variate domenii ale științei, artei, și culturii.

Un apel la câteva cifre ne oferă o imagine concludentă despre audiența acestor instituții la public, despre amploarea muncii depuse în serviciul instruirii și informării științifice a oamenilor.

În anul de învățământ 1968-1969, la cele 64 de universități populare s-au desfășurat circa 500 de cursuri iar auditorul a atins aproape cifra de 46 000.

Sute de intelectuali printre care savanți și specialiști de mare prestigiu au susținut la „catedrele” acestor instituții cursuri dintre cele mai variate, tratând de la economia mondială până la filozofia culturii, de la conducerea și organizarea producției până la pedagogia familiei, de la cibernetică și electronică până la cele tehnice etc., multiple probleme și aspecte ale științelor contemporane.

Afluența la asemenea cursuri s-a remarcat atât în centrele mari cât și în orașele mai mici. Este cât se poate de semnificativ în această privință faptul că anul trecut, universitatea populară din Cernavodă a avut un număr de 317 cursanți, cea din Carei 382, iar la Slatina numărul lor s-a ridicat la 589.

În ultima vreme, ca urmare a dorințelor manifestate de către sătenii de a se trece la forme mai elevate de răspândire a științei, se semnalează și în mediul rural preocupări pentru înființarea de universități populare. Trebuie însă evitat ca sub denumirea de universitate populară să aibă loc, de fapt, doar susținerea unor cicluri de conferințe cum s-a întâmplat în unele locuri. Nu este de dorit nici goana după cifre, tendința de a organiza cât mai multe universități populare sătești. Ele trebuie înființate numai acolo unde sînt asigurate toate condițiile pentru buna lor funcționare.

Universitățile populare își deschid porțile în această toamnă în condiții mult mai favorabile decât în anii trecuți. Datorită unei înțelegeri intervenite între Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă, Consiliul Central U.G.S.R. și Comitetul Central U.T.C în anul de învățământ 1969-1970 vor funcționa universități populare unice la orașe. Buna desfășurare a activității celor 74 de universități populare ce se organizează în acest an și în cele 32 de universități muncitorești care vor ființa în marile întreprinderi, în combinate și în unele centre muncitorești vor fi asigurate în comun de comitetele județene pentru cultură și artă, de organele teritoriale sindicale și de comitetele ju-

DANSUL STRUGURILOR

(Urmare din pag. 1)

Struguri! Struguri! sînt de fapt un miraj, un miraj al cuorilor vaste, o pasiune ce incinge pămîntul de la Pontul Euxin în Maramureș, și desigur de la noi în lume și invers, umbina prin clipele trăite de un splendid copil, prenumele lui, Vintilă Kussu-Șirianu prin „Vinurile lor”, acea carte pe care o salută cu entuziasm marele Perpessicius. „Vinurile lor”, adică vinurile pe care le-au băut: George Enescu, Constantin Brâncuși, Mihail Sadoveanu, Octavian Goga, George Coșbuc, Panait Istrati, Ion Brezeanu, Nicolae Bălățeanu, I.L. Caragiale, Mihail Eminescu.

E noiembrie... Vai! Vîntul bate avan și via va muri... Dar, nu! Via nu poate, nu trebuie să moară. Eu știu. Va fi trist și vîntul, în neîntîlnirile lui cu strugurii răspîndiți pe ram ca rîndunele în ajunul plecării lor în Sud. Voi fi trist și eu. Și totuși, nimeni nu e trist. Rămîn în noi culorile strugurilor, capriciile anotimpurilor îndemnîndu-ne la o dulce veselie chibzînd ca un Mihail Codreanu în închinarea lui:

„Vin vechi, vin generos, buchet de vise.
Bătrîn sfătos de-nțelepciune plin...
De la Murfatlar la Alba-Iulia, de la Drăgășani la Cotrani zeul nostru Dionysos umblă beat de fericire pentru că vinurilor de pe aceste pămînturi românești li s-au aruncat în circă niște medalii de aur care aproape le umplu de îngîmfare. Dar uneori și această, un fel de culoare, nu strică. Și, zău, aproape că nu strică o singură dată nimănui.

Struguri! Struguri! — să nu ne audă nimeni — dansează cînd nici nu știu, dansează în soare, în lună. Ei sînt li-niștea, sînt furtuna anotimpurilor, și dansează în noi ca o Niagara în vis,

dețene ale U.T.C. Ele răspund deopotrivă de toate aspectele muncii, începînd de la întocmirea programelor și selecționarea celor mai buni și competenți lectori pînă la asigurarea bazei materiale și desfășurarea propriu-zisă a cursurilor.

S-a eliminat astfel un fenomen negativ din activitatea universităților populare: paralelismul, care favoriza dispersarea forțelor creînd un obstacol serios în dezvoltarea lor.

De asemenea, pentru a porni de la bun început în mod științific la extinderea universităților populare în mediul rural și pentru a se asigura profilul care le caracterizează, se vor organiza în acest an cu titlu de experiență cîteva instituții de acest fel în comune mai mari, unde sînt asigurate condiții pentru buna desfășurare și la un nivel corespunzător a unei asemenea activități.

În planul de măsuri pe anul în curs, sînt cuprinse o serie de prevederi ce vor contribui la o substanțială îmbunătățire a activității universităților populare.

Printre multe alte acțiuni interesante, două ni se par deosebit de importante. În luna februarie va avea loc o largă consfățuire pe tema Universitatea populară și publicul iar în toamna anului 1970 un colocviu științific. Tendințe în activitatea universităților populare și muncitorești ce se va organiza în colaborare cu Institutul de cercetări pedagogice și Institutul de psihologie.

I. RADU

Pe ALEXANDRU BOANCA directorul Întreprinderii județene de valorificare a legumelor și fructelor — Vrancea, l-am găsit în birou, dar a trebuit să așteptăm cam mult pînă să ne putem plasa întrebările. Sunau la telefon achizițorii trimiși în comune, un președinte de C.A.P. venise să-i arate niște mostre de ceapă, un delegat din R. D. Germană trata achiziționarea unor cantități de fructe.

În fața atîtor preocupări, am convenit să punem în discuție o singură problemă:

— Onorează cooperativele agricole de producție contractele încheiate cu I.J.V.L.F.?

— Firește că nu se poate răspunde printr-o afirmație sau o negație categorică. Dat fiindcă presa ne poate ajuta o să mă refer la cele aflate în defecțiune.

— Să începem cu C.A.P.-urile care dintr-o proastă gospodărire nu au făcut cum trebuie lucrările de întreținere a culturilor și s-a îmburuienat terenul...

INTERVIUL NOSTRU

RESPECTAREA CONTRACTELOR

— Urmarea — recolte slabe, nerespectarea planului. C.A.P. Ciușlea, cu tradiție în producția de legume, din 340 tone ceapă planificate, a realizat doar 13 tone, iar la roși din 150 tone numai 7. Exemple asemănătoare ne oferă cooperativele din Bîlcești, Tîfestești, Pufestii...

— Și e bine să amintim că toate aceste unități au primit împrumuturi, semințe...

— Cooperativa din Vinători, primind din import 2 500 kg. arpagic pentru sămință, s-a stabilit să realizeze 60 tone, dar pînă acum ne-a livrat numai 10 tone. O cantitate frumusească mai stă încă nerecoltată.

— Și pentru că am convenit — pentru eficacitate — să mergem pe exemple concrete, să vorbim și despre acele cooperative care și-au valorificat producția pe alte căi, înainte de a respecta contractul încheiat.

— Cooperativa din Mircești a vîndut legume prin magazinele intercooperatiste și la alți beneficiari, rîmînd serios datoare față de stat. Contractul prevede să ne dea 220 tone ceapă, am primit 7, la varză 11 tone în loc de 200. Poate că e cazul ca în încheiere să adresăm cooperativitorilor un apel de a privi cu mai multă răspundere modul de aprovizionare a piețelor.

B. C.

Secvență... pur singe.

Școala și familia

LA FLOREȘTI ÎN PRAHOVA...

Am sosit la școala din Florești la ceasurile dimineții, cînd elevii și învățătorii erau în clase. Pînă la prima recreație, m-am plimbat puțin pe-afară, și am privit peste zidul înalt, al fostului conac al unui oarecare Forțuza, os de domn, originar de undeva, din Fanar, pe ale cărui moși trăiau odinioară mii de țigani robi și zeci de mii de țărani clăcași.

Înainte de a-i întîlni pe învățători, am stat de vorbă cu mulți săteni.

Școala are peste 400 elevi și numeroase clase, la care predau 20 de învățători și profesori. Deosebit de aceasta, în statele Călinești, Caproșu și Novăceni mai sînt încă 4 școli. Toate clădirile sînt noi sau renovate. Pînă în toamna anului viitor li se vor mai adăuga alte săli, pentru clasele a IX-a și a X-a.

Multe lucruri mi-au plăcut aici, la Florești, dar mai cu seamă sprijinul pe care părinții îl dau școlii și învățătorilor, legătura strînsă dintre școală și întregul sat.

Intrînd în școală ești izbit în primul rînd, de curățenia care strălucește peste tot. La ferestrele cancelariei și ale claselor sînt perdele albe, de mătase. Ne-a impresionat fîntîna cu apă țîșnitoare din ogradă, care, așa cum ne-a povestit N. Peioș, directorul școlii, a fost făcută gratis, de unul dintre membrii comitetului de părinți, mecanicul Gheorghe Mateescu. Tot gratis a fost

făcut și gardul de sîrmă, iar la școala nouă, clădită în anul 1965, au muncit voluntar sute de oameni.

— Pentru mîna de lucru școala noastră n-a plătit, niciodată, nici un ban, spune directorul.

— Cine în afară de Mateescu a mai lucrat gratis la școală?

— Oprea Vasile, electrician, Gheorghe Chiran. Peste 50 de oameni din sat, de cîte ori apelăm la ei, niciodată nu ne refuză. Ba unii vin singuri și întreabă: ce mai e de făcut la școală?

Am constatat că la Florești, între învățători și săteni este o strînsă conlucrare. Dragostea oamenilor față de învățătorii copiilor lor se datorește și faptului că învățătorii pun mult suflet în muncă, se străduiesc să educe și să instruiască elevii. Cei din Florești se pare că sînt pe punctul de a atinge acel deziderat de a face din fiecare cetățean un om calificat. Din cei 48 absolvenți ai claselor a 8-a A și B din anul 1969, 10 sînt elevi la liceul din Băicoi, 16 la școli profesionale, 13 la calificare la locul de muncă, iar 9 urmează cursurile clasei a 9-a, la școala generală de 10 ani.

Dar nu învață numai copiii și tineretul de vîrstă școlară. Un număr de 58 vîrstnici urmează clasele 5-8 la cursurile școlii serale, înființată de curînd. Aceasta cere un efort în plus, pe care profesorii nu-l precupețesc.

Școala din Florești este, cu adevărat, un centru de lumină al satului. Toate realizările ei sînt rodul strădaniei unite a tuturor — învățători și părinți — a autorităților comunale și județene, care își dau silința să meargă treburile cît mai bine.

ȘERBAN NEDELCU

POLULE AMARE

Must amar

Deși legea circulației interzice transportul persoanelor peste încărcătură, Victor Barbu, șofer pe un autocamion al cooperativei agricole din Miroși (Argeș) a considerat că legea nu e și pentru el. Avînd de transportat butoale cu struguri a pus deasupra trei oameni. Probabil voia să ajungă cu mustul gata făcut. Dar a ajuns în șanț și prin răsturnarea mașinii s-au accidentat două persoane. Deși strugurii erau dulci, sîntem siguri că situația șoferului iresponsabil e cam amară.

Spațiu și timp

Internatul școlii generale din comuna Vrîncioaia (județul Vrancea) are oaspeți. În același loc mai funcționează grădinița sezonieră și bibliotecă. Din această cauză, blocul alimentar al internatului a trebuit să fie plasat într-o clădire din curtea școlii. Normal ar fi ca internatul plus anexele sale să funcționeze în aceeași clădire. Pentru aceasta ar trebui o simplă rocadă între grădiniță și blocul alimentar, urmînd ca bibliotecii să i se găsească un local mai potrivit. Se vede că pentru a rezolva această problemă de spațiu, forurilor locale le trebuie timp ca să renunțe de a mai face ca să bună cu... comoditatea.

VALORILE ARHITECTURII POPULARE

De multe ori în drumurile noastre, ne oprim încântați dar și surprinși de frumusețea casei țărănești, fie că ne aflăm pe cîmpia dobrogeană, pe dealurile muscelene sau oltenesti, pe culmile domoale ale Munților Apuseni sau Vrînceni ori prin văile Maramureșului. Ne oprim și încercăm să înțelegem originea farmecului deosebit al așezărilor de la țară, în care simți, așa cum simțea și Lucian Blaga, „prezența unei imaginații umane, care prelungește natura pînă dincolo de ea, pînă în zone de miracol și poveste”.

Expresie fidelă a condițiilor de viață a locuitorilor, satul românesc și gospodăriile lui, arată limpede cele două ocupații principale: agricultura și creșterea vitelor; fiziologia lui este rezultatul factorilor economici și geografici, cu toate implicațiile și variantele respective (satele împrăștiate la munte, răsfrîte la deal, adunate mai ales la cîmpie). Înăuntrul lor, gospodăriile și locuințele sînt adevărate opere de artă ale arhitecturii populare, de străveche frumusețe și conținut de tradiție milenară, ale cărei origini pot fi urmărite pînă în vremea dacilor și chiar mai departe. Născută odată cu poporul pe care îl reprezintă cu fidelitate, arhitectura populară românească a parcurs un drum lung, bogat, dovedind o puternică și neabătută vitalitate.

În înnoirea și îmbogățirea reperforului de forme și decorații, s-a împlinit și s-a perpetuat legătura firească a înzestrărilor învecinate, printr-o întrepătrundere a experiențelor acestora. Cu toată marea lor varietate, toate construcțiile populare precum și elementele care le întregesc — obiectele casnice, țesăturile etc. — vădesc o excepțională unitate de concepție, transpusă într-o pregnantă unitate de stil, trăsătură fundamentală a arhitecturii populare românești. În cadrul unității artistice a întregului teritoriu, fie-

care mare regiune a țării, Moldova, Muntenia, Oltenia, Transilvania, Maramureșul, Dobrogea sau Banatul, își are o arhitectură a ei și își aduce o contribuție specifică, rod al unor îndelungi strădăni în a-și găsi ființa proprie. Permanentul și nemijlocitul contact cu natura și muncile pămîntului, au condus la un proces de atenție și fină observație a posibilităților terenului, materialelor și metodelor celor mai raționale de construcție, a legăturii organice cu mediul și cu peisajul inconjurător. Aproape niciodată, oricare ar fi fost materialele de construcție și modul de execuție, meșterul popular nu s-a mulțumit cu o mecanică satisfăcătoare a nevoilor stricte; el s-a depășit, atingînd în felul acesta valorile oricărui mari arhitecturi culte: îmbinarea utilului cu frumosul, lege fundamentală a adevăratelor realizări artistice în arhitectură. Ceea ce admirăm noi în creația populară este frumosul obținut în primul rînd prin așezarea casei și gospodăriei, prin întrepătrunderea nesilită, firească a elementului construit cu natura inconjurătoare, prin respectarea unor legi nescrise tradiționale în sistemul de proporționare, prin folosirea diferențiată a unui bogat vocabular decorativ și cromatic. Așezarea sătească, observînd cu atenție orientarea favorabilă cu fațadele lungi ale caselor spre soare (funcționalitate), urmărește în același timp și accentuarea expresivității volumului arhitectural, prin jocul pronunțat de lumină și umbră, mai ales prin folosirea prispelor și folșorului (efectul estetic). Adaptarea la relieful și la climat a condus la o mare diferențiere și varietate, atât a planului cit și a volumului. Adaptată și subordonată nevoilor omului, arhitectura populară a evitat în mare măsură reguli de compoziție rigide sau fals monumentale; asimetria compozițională își capătă aici adevăratul sens al noțiunii an-

lice grecești, acele de echilibru armonios al părților ce constituie clădirea. Echilibrul este obținut și prin alte mijloace: legătura cu natura prin intermediul prispelor sau de exemplu prin urmărirea efectului gradat de la masiv — partea inferioară — la ușor spre partea superioară (zidărie masivă — prispă dantelată — decorație). Acoperișul, mai înalt la munte și scund la șes, care incununează edificiul, îl definește caracterul, înscriind construcția — prin linia coamei, în formele de relieful naturale.

Contrastele zidăriei cu golul ferestrelor sau al prispelor și folșoarelor este și el caracteristic diferitelor regiuni; combinat cu o decorație aplicată întotdeauna cu măsură și discreție (executată în lemn fasonat sau cioplit, și crestat, tenculală, stuc etc.) florală dar mai ales geometrică, stilizată, reprezintă principiul tradițional de mare efect, verificate printr-o practică seculară. Stilul colonetă, grinzile, balustradele, ancadramentele de ferestre și uși, porțile de intrare în gospodărie — mai ales cele din Oltenia, Transilvania și Maramureș — acareturile, sînt tot atâtea motive de decorație pentru nesecata vervă a meșterului.

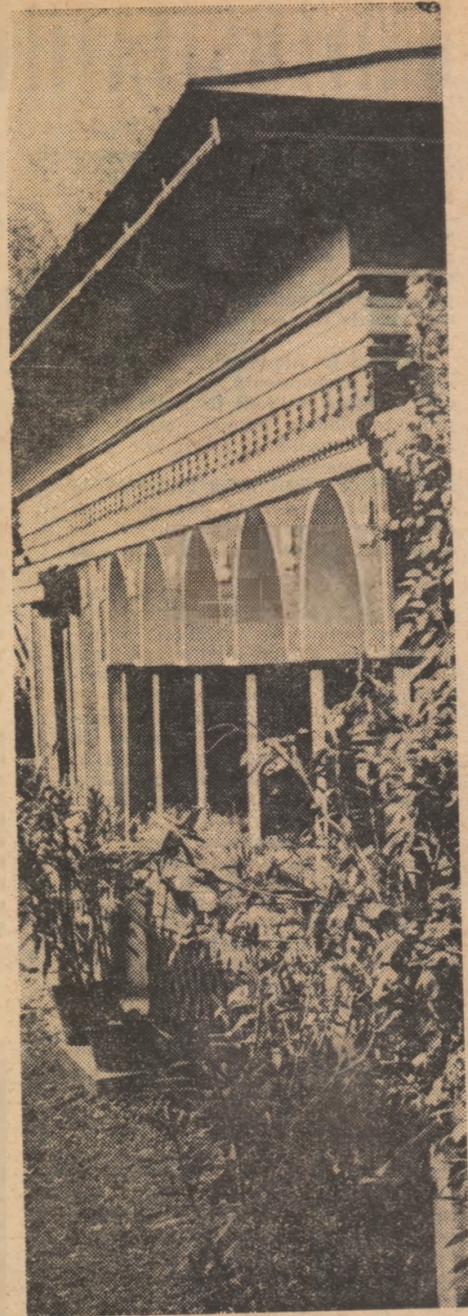
Omul este veșnic prezent în creația arhitecturală populară și de aici decurge firesc și senzația de intimitate, de scară umană, vie în gândul creatorului și al celui ce privește.

Prin armonia simplă, prin conlucrarea unor variate elemente și funcțiuni și încadrarea pînă la identitate cu natura, prin existența unor ritmuri arhitecturale liniștite și echilibrate, arhitectura populară reprezintă o mare lecție de bun gust de logică și măiestrie artistică.

Puternic legat de zestrea străveche a pămîntului românesc, marele Brâncuși a exprimat în arta sa nobila și rafinată gravitate a arhitecturii noastre populare. Transfigurînd elementele fundamentale permanente în forme de mare puritate și concizie, Brâncuși a reușit să redea cu deosebită expresivitate esența acestor arte și arhitecturi, fiind exponentul ei cel mai strălucit în lumea contemporană.

Prin calitățile sale și prin mesajul unic al lui Brâncuși, arhitectura populară românească depășește granițele țării, ocupînd locul ce i se cuvine în ierarhia valorilor artistice universale.

Arh. S. JULMAN

Casă din satul Cătunu, județul Dimbovița.

ÎN TOAMNĂ,

de ION ANDREIȚA

Toată noaptea s-au zăbătut în geam ciocirlile. Soarele s-a ascuns în gutuile din fereastră. Este iremediabil toamnă. În amintiri și peste lume, toamnă. O toamnă aspră de rod, prăbușită peste pămînt ca o jertfă a zeilor. Nu se aude scrișnet de tunet, nu scapără strigăt de fulger. O toamnă ca un rit, cumplit și păgîn, de dincolo de despărțirea de umbră a lucrurilor.

Arareori, stropi mari, răsăriți prin cine știe ce întimplare, bat în fereastra memoriei, frînguți de vînt și de arbori. Îi șterg cu batista străvezie a amintirii, și se face pentru o clipă senin în fereastră, dar ei bat din nou, insinuant, și, prelungiți pe un deget de frunză, îmi apropie dintre plopii casei părintești albe năluci peste care ochii ard rotund și intens; într-o ciudată decantare se conturează în fereastra dinspre memorie chipuri de prieteni depărtați și îndrăgiți, așa cum îi știu eu rămași acolo, sub Cornul Caprei, încopiați în cele patru puncte cardinale, care acolo se cheamă Pitulata și Balomirul și Coadă Oblegului și Vedita. Chipuri peste care timpul n-a putut cerne praf de uitare. Stăruie în fereastră, cu ochi arzînd întrebător, pentru ca dintr-o dată totul să dispară, miraj și alchimie și gînd și ispită. Și-i toamnă din nou, și plouă din nou, în amintiri și peste lume, vișelios și aspru și tăcut și încălțat peste un pămînt crăpat și setos, frînt între durere și bucurie, ca între două răzmiruri dușmane. E o liniște surdă, că parcă aud, din afunduri, căteii pămîntului rînjind la luna celuilalt tărîm. Sfîșii cu un deget umbra ploii și, de după marama unui curcubeu părelnic și sfios, reapar ochii rotunjiți peste chipurile știute. Pornesc pe dîra curcubeului, apropiindu-mi chipurile prietene și îndrăgite, încercînd să le înțeleg frumose și întregi și drepte, așa cum le-am cunoscut și cum le păstrează odăile cele afund și albastre ale sufletului...

Noi îi spuneam nea Florică. Nu era cu mult mai în vîrstă decît noi, dar îi spuneam nea Florică. Și nu numai noi îi spuneam așa. Chiar și cei de-o seamă cu el sau mai ridicați c-un an, doi. Cum? De ce? Nici acum n-aș putea să explic. Ceea ce știu, e că avea o vorbă blîndă și domoală de te ungea la inimă. Și mai

avea un simț al lui de a te nimeri totdeauna cînd te aflai la strîmtoare de gînduri și nu puteai ieși din ele și-ți spunea tocmai vorba aceea care îți limpezea mintea și inima.

Nu era cu mult mai în vîrstă decît noi, dar poate și pentru că știa multe, și pentru că știa cheia cu care să-ți încerce sufletul — noi îi spuneam nea Florică. Și nu era mai înalt decît noi și nici mai lat în spete, ochii îi avea tot albaștri, și nici pe drum nu călca domol, apostolește, ca Dumitru Sfîntu — dacă-mi aduc bine aminte călca apăsător, trudit, parcă trăgînd pămîntul după el — și nici fața nu-i era coborîtă blajin din catapeteasma altarului ci () o droaie de cute și unghiuri, peste care lumina cădea pieziș și se tăia ca-n fierăstrău. Dar avea nea Florică o înțelepciune a lui, adunată din oameni și lucruri, din iarba și arborii drepti, din pămîntul bolovănos și săpat, care, poate, el îi împrumutase, după alita încrîncenată împreunare, chipul și gîndurile. Că pînă și bătrîni satului cînd aveau de luat o hotărîre mai cu chichit, cînd Turică sta-n cumpănă și-al lui Albei se trăgea, cum îi era obiceiul în astfel de cazuri, cu nasul-tr-o parte, apela la el, ca la brațul care trebuia să unească cele două tabere ale balanței. Așa îl păstrează și azi aproape de inimă, la zece ani și mai bine de cînd nu l-am mai văzut zilnic, dar de cînd știu că hălăduiește în continuare, tînr, pe ulițele satului, cu vorbe înțelepte printre oameni.

Îl văd ca atunci, și știu că a rămas așa, cumpănind binele și răul, știind totdeauna să aleagă grîul de neghină. Nea Florică...

La dumneavoastră, gospodari ai orașului, s-au deschis mustăriile. Pastrama fuge ca argintul viu printre mese, cu mirosul împletit în pașii ospătarilor rumeniți peste noaptea-n obraji, și-n căni de lut mustul își impușinează țărta amestecat cu nu știu ce substanțe chimice să-l oblighe a rămîne imberb. Și ca decorul să fie complet, pereții circumii au fost pavoațați cu fin și trestie și-o fetișcană care pînă ieri cînta „Cea ragazza”, încotoșmănită acum în iie și cairință, se opinteste, cu sufletul pe jumătate scăpat, în „lonel, băiatule” și „Bunu-i vinul ghiurghiului” — și dumneavoastră aplaudați zgomotos, avînd ce povesti o iarnă întregă lingă calorifer despre seara aceasta nemoipomenită de toamnă.

Nu, gospodari ai orașului, nu-i cel mai nimerit lucru. Faceți mai bine un drum pînă în sat și lăsați-vă sufletul să odihnească lingă o noapte a valpurgiei storsului de struguri, cînd din fiecare boabă cade o lacrimă a lui Bachus pentru ca să renască impușineată în ulcica smălțuită a ogrenilor.

Dar nu despre aceasta voiam să vă povestesc mai întîi. Pentru că mai înainte de acest ritual sînt niște nopți risipite cu fete și flăcăi prin vii, care se cheamă timp de păzit la vie — și care de mult nu mai înseamnă așa ceva ci doar un prilej de petrecere, cînd se îmbată luna de struguri și-ți se agață de nas și joarde de viță te cuprind de după umeri și nucii pun coroană de frunze pe frunte și tu treci ca un tînr voievod prin moșie. Astea se petrec începînd cu sfînta Maria a mare, adică atunci cînd soarele stă cruce pe amiaza lui august.

Ne adunam așa, seară de seară, pe dealul cu vii, alegînd locul de unde puteam privi roată, și încingeam foc în ciuda stelelor, rotunjind în juru-i porumbii la cîmp. Era și acesta un dichis — alesul porumbilor, și nimeni nu era mai meșteșugit decît lonel al lui Codănu, care știa să-ți aleagă nici cu lapte, dar nici să-ți pociltești dintele-n boabă. Numai ce puneai deștîl pe drugă (fără s-o dezghioace, așa cum făceam noi) și-ți spunea la precizie ce și cum. Și se lăfăiau porumbii la foc ca porceii și noi îi învîrteam cu bețe anume alese, de zarzăr roșu, și și aici trebuia un meșteșug anume, ca să iasă porumbul bine rumenit și cu boabele nepleznite. Și dacă al lui Lesă mai da o fugă pînă la fîntînă la Dinică, unde era cea mai bună apă din tot satul, și aducea un ulcior, asta înseamnă că noaptea putea să curgă bine și Cătrînița levuții să-și joace vererile din ochi și să dezlege cîntecul. Din sat se ridica un fum lăptos și cite un glas de mamă se mai auzea, rar, pierdut în lungul văii, chemîndu-și odraslele la somn.

Ei, deci, cum vă spuneam prieteni, abia după ce multe nopți strugurii erau păziți așa, pînă se împuternicea peste lume septembrie, viile erau coborîte în ogrăzi și venea Lupu de la Bacea cu storcătorul și din fiecare curte se auzea o noapte nesomnul stors în must, lingă clanareta lui Chercea și flautul lui Coroiu, și se prelungea mai tîrziu nesomnul în bolboroseala fierberii vinului cu aparate anume făcute, ca să-i ușureze durerea zborului, pînă se limpezea, și strugurele era iar lacrimă, și lacrima putere și curaj.

Cînd vinul începe să cînte pe fluierale butoaielelor, ascunzînd zări nebănuite dincolo de doaga de stejar încercuită, se pornesc clăcie. De curățat la porumb, de băgat porumb în casă ori de tors la cînepă. Aveau însă și ele tipicul lor — și nu începeau așa, oricum. Mai întîi erau flăcăii, care, după cînt, hălăduiau grupuri, grupuri pe ulița cea mare a satului, cuprinși de umeri sau de brăcinare. Tonul trebuia să-l dea

unul anume... apă învolbur... al lui Căteș... ceavă de co... ai lui Tricu... Dură al lui... de la un cap... dealul Cosm... oamenii în p... priviri pe d... surate, are... mare, ascuns

„Co... Si... Sa... Pli... De... Pli... De

Și așa, bă... iscusiiți la... legendă, mă... spirit limped

Se încinge... pîinii anume... coboare fete... bunești, la V... lești, ori m... scăpa printr... hora, chiuia... neasca ca la... dreaptă Ma... optzeci de... împotriva in... și neveste t... făcînd zîm... brațele băie... se zbate sîr... și băieții era... în descîntec

Preț de u... apoi la Vas... soare în toa... avea de bă... Sfîrșiau lopa... cu vin nou... mărturisire d... La ceas d... porumb mir

„Mi s-a dus dorul de toamnă...”

DE DOR

găsit de cuviință, urmează însemnarea vîrștelor în ale anului, care, de înt și cele ale sufletului, înim, în acest anotimp prumută dulceața poeziei nostalgice și adu-noastre aminte, de

ua s-o facem pentru a se lega anume de în manifestările folclorului le străbate, însu-ule, pe toate, pătrun-cund în formele de sim-spirit românești, ca o iune originală și defi-a culturii noastre popu- cadru său universal nic. Și totuși, inefabil stantă și nemărginit în

înțelesuri, dorul scapă slovei tipărite, irumpind cu adevărat liber în înțelegerea pentru sine a viersului popular, mai ales a celui cîntec iarăși specific folclorului românesc: „Doină, doină. / Glas de dor”. Într-bîndu-ne ce este dorul, căpătăm răspuns, de fapt, la toate întrebările sufletului: nu un sentiment anume, ci cele mai alese la un loc, nici vreuna din idei, ci însăși comora în-treagă a gîndurilor noastre dintotdeauna. Am spune că el ni se înfățișează, ca un dar ales, în acele unice momente de incandescență sufletească: „Doru-i ca un foc de pară”,

pe care le căutăm nesățioși o viață întreagă: „Dar și eu trăiesc cu dor, / Ca și apa de izvor”.

De ce-ți poate fi dor? De toate cele alese și trainice: mai întii iubirea, căci „Strigă dorul dragostea”; apoi nevoia de cei dragi: „Suflă vîntul peste munți, / Vine-mi dor de la părinți” și, în sfîrșit, amintirea sfîșietoare a celor pier-duți pentru totdeauna: „...Că badița a murit, / Dragostea mi s-a mărit, / Dorul mi-e nemărginit”. Dorul îmbracă forme de înaltă valoare etică și patriotică: „Nici un dor nu vine greu / Ca dorul de satul tău” sau „Suflă vîntul, dor aleargă / De la țara mea cea dragă”.

Pe măsura înțelesurilor sale, dorul nu poate avea decît însușiri alese, asemănătoare celor ale firii și ale omului: este nesfîrșit și etern — „Dorul meu pe unde pleacă... / E mai repede ca vîntul, / Ca fulgerul și ca gîndul” și, în același

timp, puternic, căci nici o pa-timă „Nu-i ca dorul arzătoare”.

Sălășuind, cum se cuvine, asemănător zeilor în Olimp, dar mai ales divinităților dace pe crestele carpatice, „Sus la virtul muntelui, / La curțile dorului”, el se înfățișează o-amenilor uneori fabulos, ca o pară de foc sau un nor, dar, de cele mai multe ori, firesc și familiar, ca un călător sau un plugar; „...Dorul să ție de coarne, / Dragostea să puie boabe”.

Dar, înainte de toate, dorul este un mijlocitor al apropi-rii de oameni: „Cine n-are dor destul / Mute-și casa lîngă drum” și de tainele naturii: „Cine are dor pe lume / Știe luna cînd apune”, către care ne îndeamnă, mai ales în a-cest miez dulce de toamnă, cînd datinile firii și cele ome-nești vorbesc, parcă, mai des-lușit...

ALEXANDRU POPESCU

tu, pe una din străzile mărginașe, Con-nocobeanu, la numărul 18, mi-a fost dat spetele unei expoziții cu totul originale: casa familiei Dumitru I. Nedelcu puse sute de lucrări de artă populară, într-un pămînt, special adus din împreju- Miini pricepute, minți agere, suflete de artiști, au dat formă, culoare și stră- deși frămîntat vreme îndelungată. Ce at cei trei Nedelcu? Ana este specialis- cea celui mai bun pămînt; Ion, fiul, e meșter priceput la găsirea unor for- tensiuni care bucură ochiul. Dumitru, miini de aur și un simț al frumosului, remarcă plimbîndu-mi privirile pe felu- talere și tot felul de alte zămisliri din într-un cuptor, pe care îl credeam a- ie ce destinație casnică.

greu să aflu că totul a fost realizat de mbri ai familiei, toți îndrăgostiți în arta olăritului. Ce nu reușesc ei? Singura au este că nu toate lucrările sînt demne epuse. În realitate, din tot ce am avut admir, nimic nu îndreptățește modestia reatorilor de frumos. Este însă consenma- lor de a se autodepăși, de a se per- t fiecare nouă lucrare, cei trei Nedelcu talentului lor, a măiestriei. În mănun- științele acumulate cu tot ce are mai

O FAMILIE DE OLARI

frumos arta olarilor de pe meleagurile horezene, amabilele gazde execută pe loc — sub ochii ui-miți ai oaspeților — felurite obiecte: o farfurie, o cană, un ulcior. Urmează apoi demonstrarea vir-tuților de pictori. Înflorarea vaselor — ornarea lor are ceva de ritual. Bărbații, mai ales, se dove-desc foarte pricepuți în această indeletnicire, de care depinde — în mare măsură — calitatea ar-tistică a obiectului respectiv. Reține atenția faptul că motivele florale folosite sînt stilizări reprezen-tative ale artei noastre populare. Îi întreb pe cei trei creatori de frumos dacă decorarea obiectelor se face într-un fel anume. Răspunsul ne confirmă constatarea că fiecare lucrare este, în felul ei, un unicat. Nici-o piesă expusă — sau păstrată în rafturi — nu seamănă cu alta. Este în aceasta do-vada cea mai sigură că Ana, Ion și Dumitru I. Nedelcu nu se autocopiază și nici nu copiază pe alții. Ei își încearcă forțele avînd un singur model: imaginația. Și, pentru orice vizitator al impresio-nantei colecții de obiecte de ceramică din expoziția olarilor horezeni este limpede că roadele imaginației lor își vor croi drum în casele tot mai multor vizi-tatori ai orașului, care nu pleacă din Horezu fără a avea ca amintire și câteva din minunățiile ieșite din minile familiei de olari pentru care arta în-seamnă concretizarea unei vocații deosebite.

AUREL CRIȘAN

zeai un glas ca o viitură de ia să știi că asta este Costel bătea dinspre Dîcanești gîl-s că era grupul lui Duca și e întilneau și cu Gibică și i — satul tot era un cîntec, i curgea sfînt pe valea dintre Cotoimanilor, de ieșeau unîndu-se și fetele strecurau aua ferestrei cu mușcatele, tîndu-se tainic, ca o che- il iscoditor al mamei.

lă, ea de Sus,

mi-a distrus, măi il cu jale lui cea mare, oana lui blegului...”

de neamul lor haiduci și gan, intrau din realitate în mpul cu acte de vitejie și ate.

icul. Din loc în loc, la răs- alese după cum puteau să te și mai frumoase: la Gă- pâr la Petculești, la Bărbu- Poduri, Ion a lui Piinică fluier de cireș și se legăna roaca și bidineaua și țigă- de furia lacrimă pe minca nul și Mișcoci pentru cei , care-i țineau de o parte, arginea șanțului, între babe chicoteau și-și dau coate, ce jucau. Și erau fetele în e de alun în aprilie, cînd or și mărgăritar și ciocirlii, ele în amiaza verii răsfrînți

ea clicul. Coborau cu toții Cociu, care urma să se în- n nu-și terminase casa, mai tul — de-asta făcea clacă. gănav roabele și-un ulcior a din mină în mină, ca o

e adunau roată pe foi de tătase, se spuneau povești,

mai mult despre noile nunți tocmită cu lăutari de la Bărcănești și Ghigirli de la Optași, și băieții mai scăpau miini în sinul fetelor după ciocirlii, și stelele albeau pe margine și cocoșul lui Costică al Tirii scăpa dimineața din cioc. Sta rarîța pe cer în scăzămînt...

Se lungise toamna, dăduse prima brumă și noaptea cobora uneori vulpea pînă-n vii. Noi plecașem de cu seară, băieți și fete, cîrd, la tăiat de coceni. Era un obicei al nostru, că așa făcuseră și părinții noștri, să plecăm pe lună să tăiem cocenii, după ce fuseseră culeși știuleții, că erau mai moi și frăgeziți, și nu te tăiai în frunze și-aveai spor, și dacă tarlăua nu se întindea din- colo de-o chinitură, nu aveai timp să te doară șalele, și chiar că nici nu simțai că muncești. Și mai erau și fetele, și cîntecul lor între noi și lună, și mai aveau și niște ulcioare de pămînt luate de-acasă cu vin nou, țirnosit cu sulfînă și pelin. Și-mi aduc aminte că tăiasem noi o postaiță bună, măsurată cu pasul de Florea al lui Pistol, și cînd luna trecuse de partea cealaltă a pădurii, spre Bacea, și asta însemna că trecuseră trei ceasuri de cînd nu lăsasem seceră din mină, am ho-tărît la popas adînc. Fringeam brînză pe pîinea caldă ținută de fete-n basma și ascultam poveștile lui Mărinică pîndarul, spuse pe-o oală de vin, cînd al lui Piinică și-a scos fluierul, petrecîndu-și-l printre degete. A suflat în vrană să vadă dacă nu e cumva înfundat, a tras aer adînc în piept că filfia pădurea și-a început să zică o doină cum numai el știa.

...Și nu mai știu cum s-a terminat, nici cînd au plecat băieții printre coceni, la treabă, că eu rămăsesem tot acolo, ținut pămîntului și ascultînd vrăjii revărsarea aceea de cîntec de se încli-na cerul într-o parte și albea luna pe margini și se rărea spuza de stele spre dunga Vedejii.

Precis că moș Vasile se trage din os de-al lui Eju. Altfel nici nu se poate vorbi. Dar dumneavoastră nu știți cine-a fost Eju și nici care este poveștea lui. Să facem, dar, un popas.

Bătrînii spun, că și bătrînii lor spu-neau, că era pe la începuturi, pe la zidirea satelor. Pe-aici, pe această vale unsă ziua cu soare și noaptea cu lună, nu era pe atunci nimic, adică ceva cît de cît domestic, omenesc. Străjuia, numai la temelgia timpului o pădure uriașă de peri săl-batici, cu poteci ascunse ispitei și ochiului. Și mai spun oamenii că hălăduia pe aceste ținuturi ceata lui Eju, un haiduc vestit pînă dincolo de Cîmpia Boianului. Și-atunci cînd simțea Eju miros de poteră pe urmă-i, da fuga aici, în pădurea de peri, la adăpost.

AMINTIRILE...

MARILE POTOPURI

la 14 metri deasupra unui alt fluviu indian, Brahmaputra, inundând o suprafață de 7 000 km² și secerind 100 000 de vieți omenești.

La baza legendelor despre marile potopuri stau oare tocmai astfel de cataclisme? Nu, știința e în posesia unor fapte concrete care arată că asemenea legende pot fi explicate mai degrabă prin fenomene mult mai spectaculoase.

Se știe, de exemplu, că zone întinse continentale au fost odinioară acoperite de mare și, dimpotrivă, zone ale mărilor au făcut parte din uscat. Studiarea „cronicele rocilor”, a fosilelor pe care aceasta le-a furnizat, a lămurit problema: dispariția unor grupe întregi de animale și plante și ivirea altora la începutul unor perioade noi sînt în legătură cu prefacerile suferite de răspîndirea uscatului și mărilor.

Asemenea schimbări au avut loc pe Pămînt pretutindeni. Geologii numesc fenomenul de acoperire a uscatului de către mare **transgresiune**. Dar procesul durează milioane de ani și nu se poate petrece „brusc” ca „potopul universal” despre care vorbește Epopeea lui Ghilgameș, poemul sumerian sau Biblia.

După părerea savantului G. Lindberg la hotarul dintre perioadele terțiară și cuaternară ofensiva oceanului a fost atît de puternică încît a inundat uscatul pînă la o înălțime de 180 de metri deasupra actualului nivel al apelor. Iar dacă ținem seama de faptul că la începutul ofensivei nivelul oceanului era cu 300 de metri mai coborît decît cel actual, deducem că apele se ridicaseră la o înălțime de aproape 500 de metri, înghițind întinse porțiuni de uscat.

Oscilațiile în nivelul oceanelor au fost generate după opinia specialiștilor de mișcări tectonice ale scoarței nu numai în zonele de uscat ci și în cele acoperite de ape. Mișcările tectonice ale fundului de ocean au făcut ca în cuaternar oceanul să se reverse și apoi să se retragă de trei ori.

H. G. Wells făcea observația că „oamenii de știință gîdesc în grafice și curbe”. Coincidența curbelor de oscilație a nivelului oceanului mondial, obținute de J. Burkhard prin metoda geologică și de G. Lindberg prin metoda biogeografică, pledează pentru un răspuns pozitiv la întrebarea inițială: marile potopuri au avut o bază reală, dar ele s-au desfășurat cu totul altfel în timp și spațiu.

Dr. E. ROȘIANU

MITUL potopului este unul din cele mai vechi din istoria omenirii. El a fost găsit în diverse poeme și balade scrise în graiurile mozaicului de popoare ce s-au perindat în Mesopotamia — sumerieni, akkadieni, hitiți, hurriți, elamiți și canaeni, la indieni, la ebrei — care l-au făcut celebru prin „Biblie”, la greci și chiar la popoarele nordice.

Există vreo legătură între aceste relatări ale potopului? Au ele o bază reală? Cum se explică apariția lor periodică? Pentru că — de pildă — primele și cele mai bogate documente asupra acestui mit descoperite de George Smith în Mesopotamia provin cam din secolul al VII-lea î.e.n., din perioada numită asiriană, iar mai tîrziu s-au descoperit altele, provenind din epoca marelui Babilonului adică din secolele al XVIII-lea și al XVII-lea î.e.n.

Nu un potop, ci 45...

Indiferent de influențele literare care au putut exista, imaginea potopului a adus în aparență o explicație, pentru dispariția atîtor animale de pe Pămînt cît și pentru existența rocilor de vechime diferită în diverse regiuni ale lumii — care, trebuie să fi luat naștere sub apă. Biblia, spunea astfel textual că apele au crescut peste virfurile munților cei mai înalți, făcînd să piară toate ființele vii, cu excepția celor care și-au găsit refugiul în corabia lui Noe.

Chiar dacă ideea potopului nu s-ar fi bucurat de autoritatea de atunci a Bibliei, ea ar fi găsit mulți apărători printre primii geologi. Ea explica aparent existența misterioasă a fosilelor, fără mișcări prea mari și puțin probabile ale Pămîntului, care pe atunci păreau de necrezut.

Dar cu timpul s-a emis părerea că deosebirile dintre stivele de strate geologice nu puteau fi înfăptuite în decursul aceluia singur potop care a ținut „40 de zile și 40 de nopți”. La început s-a crezut că rocile stratificate cu fosile marine pot fi explicate prin existența pe pămînt a mai multor potopuri cu uriașă putere de distrugere. Numărul catastrofelor a fost astfel sporit mereu, pînă ce, la al 45-lea potop, oamenii și-au dat seama că nici un al 46-lea potop nu ar fi fost suficient pentru o înțelegere satisfăcătoare a fenomenelor geologice. La capătul acestei discordii îndelungate apărea mereu enigma fosilelor, resturile pietrificate ale unor vieți stinse.

Abia cu dezlegarea acestei probleme începe de fapt detașarea legendei potopului de realitatea geologică care a făcut posibilă descifrarea istoriei științifice a Pămîntului. „Ea este sculptată într-o carte extraordinară, alcătuită din lespezi de piatră sau sedimente”. Compararea plastică, a savantului german R. Gheyselînek, este foarte potrivită pentru că geologia nu este decît istoria acestor pietre de la nașterea primului ocean și pînă astăzi, iar stivele așezate în ordine par asemenea foilor unei cărți.

Ce spune „cronica stîncilor”...

În realitate inundații catastrofale au avut loc deseori și amintirea lor, prin floriturile poetice, au putut atinge proporții uriașe răsfrînte asupra întregului glob. Acum vreo 60 de ani — de pildă — valurile pustitoare au distrus o mare parte din coastele Japoniei. Semnificativ pentru superstițiile pe care le poate genera o catastrofă naturală este însă cutremurul din 1766 care a distrus aproape în întregime orașul Cumana din Venezuela. Au urmat apoi o serie de ploi torențiale, ce promiteau indienilor o perioadă roditoare. Credincioșii riturilor tradiționale au sărbătorit atunci cu multă pompă dispariția bătrînului Pămînt înrîit și apropiatul izvor al reînnoirii sale.

Altă categorie de fenomene geologice — țunamii — declanșate de cutremure submarine, pot produce „potopuri locale”. În această privință sînt edificatoare două exemple citate de geologul L. S. Berg. La sfîrșitul secolului trecut, un val țunami înalt de 12 metri s-a rostogolit de-a lungul cursului inferior al Gangelui (India) inundînd valea pe o distanță de sute de kilometri, distrugînd totul în cale și pricinuind moartea a 300 000 de oameni; cu cîțiva ani în urmă un val țunami se ridicase

CE SĂ CITIM

DINȚII, FACTORI AI SĂNĂTĂȚII ȘI EVOLUȚIEI OMULUI

Între starea dinților și sănătatea omului există un raport direct proporțional. Cu cît dinții sînt mai buni, cu atît omul este mai sănătos. Adevărul acesta simplu, și cunoscut de multă lume, este totuși nesocotit de multe ori. De aceea, se pot înfrînta destul de des oameni cu dinți bolnavi (carii) sau chiar

lipsă. Și, urmările sînt dintre cele mai dăunătoare (boli de stomac, reumatism etc.).

Despre felul cum au apărut și evoluat dinții la diferite viețuitoare, și în special la om; despre structura dinților și defecțiunile lor, cît și despre metodele moderne de tratament și îngrijire a dinților ne furnizează o serie de date interesante lucrarea cu titlul de mai sus a prof. univ. P. Firu, doctor în științe medicale, apărută în colecția „Orizonturi” a Editurii Enciclopedice Române.

Citind această broșură ne îmbogățim cunoștințele cu multe lucruri folositoare, care ne ajută să înțelegem mai bine rolul important al dinților în păstrarea sănătății și a frumuseții fizice a omului.

STAȚII ORBITALE LOCUITE

Drumul spre cucerirea spațiului extraterestru a fost deschis la 4 octombrie 1957, cînd Uniunea Sovietică a lansat în Cosmos primul satelit artificial al Pămîntului. De atunci au trecut abia 12 ani. În acest scurt răstimp, astronautica a înregistrat însă succese remarcabile. Peste 40 de astronauți — sovietici și americani — au călătorit în Cosmos pe diferite tipuri de nave, revenind cu bine pe Pămînt. Primii pămînteni, americanii Armstrong și Aldrin, au pus piciorul pe Lună în memorabila zi de 20 iulie 1969. În spațiul extraterestru au fost lansate în acești ani mai mult de 2500 de obiecte cosmice (sateliți meteorologici, de telecomunicații, stații automate de cercetare etc.). Ceea ce trebuie subliniat în mod deosebit în toate aceste acțiuni este nu numai volumul uriaș de date noi acumulate de către oamenii de știință, ci, mai ales, precizia uimitoare cu care se desfășoară lansările în spațiu a navelor cu oameni la bord și revenirea lor pe sol. Într-adevăr, pînă acum n-a existat nici o dramă în momentul plecării sau în vid. Cei patru martiri ai Cosmosului — trei americani și un sovietic — au murit pe Pămînt (americani arși în cabina Apollo, iar cosmonautul sovietic Komarov a murit tot pe sol, în urma nedeșchiderii parașutei de pe nava „Soiuz-1”. Iuri

Gagarin primul om care a pătruns în Cosmos a murit nu în timpul unui zbor pe orbită, ci într-un accident de avion.

Un loc deosebit în cercetarea și cucerirea Cosmosului îl ocupă stațiile orbitale locuite. Este vorba de niște uriașe platforme spațiale, asamblate din diverse obiecte trimise separat pe orbită, care ar zbura în jurul Pămîntului ani și ani de zile.

făcute în acest an cu cîteva nave de tipul „Soiuz”, dovedesc că acest lucru este cu putință. Prima stație cosmică experimentală, pe o orbită de satelit artificial al Pămîntului a funcționat în luna ianuarie anul curent, cînd între compartimentele navelor „Soiuz-4” și „Soiuz-5” s-au stabilit legături telefonice, s-au făcut plimbări în spațiul cosmic și vizite de la o navă la alta. De asemenea, în

de un excepțional interes atît pentru explorarea științifică a suprafeței terestre și a Terrei ca planetă a sistemului solar, cît și pentru diferite aplicații practice care privesc economia diverselor țări”. Și, într-adevăr, de pe aceste stații orbitale se pot studia mai bine stelele și planetele, razele cosmice, meteoriții etc. Cu ajutorul fotografiilor făcute din Cosmos, oamenii vor putea determina științific starea vremii, situația semănăturilor, resursele de apă ale planetei noastre. Ele vor putea fi folosite cu succes în prospectarea și utilizarea imenselor bogății ale mărilor și oceanelor, pentru prospectivă geologică, pentru cartografierea cît mai exactă a globului terestru.

Cele amintite nu epuizează nici pe departe multiplele foloase pe care le va dobîndi omenirea de pe urma creării stațiilor orbitale locuite. Ele sînt mult mai numeroase. De aceea, sînt justificate pe deplin eforturile ce se fac pentru construirea unor asemenea stații orbitale cu funcționare de lungă durată, și există certitudinea că în vremea noastră, cînd știința și tehnica cunosc un înalt grad de dezvoltare, asemenea stații orbitale vor deveni, nu peste mult, realitate.

S. LAZĂR

Pe aceste „insule cosmice” se urmărește crearea unor condiții propice vieții omului, pentru a-și putea desfășura activitatea în laboratoare sau diverse întreprinderi industriale. De asemenea, aceste stații orbitale vor putea fi utilizate ca bază de plecare a unor nave cosmice spre alte corpuri cerești, cît și pentru reînnoirea pe suprafața lor a unor nave ce revin din Cosmos pe Pămînt.

Este posibilă construirea, într-un viitor apropiat, a unor asemenea stații orbitale? Experiențele sovietice,

timpul recentului zbor în grup al celor 7 cosmonauți de pe navele „Soiuz-6”, „Soiuz-7” și „Soiuz-8” s-a demonstrat că este posibilă pilotarea manuală a navelor cosmice, trecerea de pe o orbită pe alta, apropierea lor în spațiu și, mai ales, că e posibilă efectuarea sudurii în vid și în condiții de imponderabilitate.

Construirea unor stații orbitale locuite are o însemnătate deosebită. Referindu-se la această problemă, acad. Serghei Korolev scria încă în 1961: „Stațiile cosmice orbitale sînt

Aspect de la uzina de superfosfați și acid sulfuric din Năvodari.

LOZ IN PLIC

JUCÎND LA LOZ ÎN PLIC

puteți câștiga imediat autoturisme de diferite mărci și capacități precum și premii în bani
LA SERIILE SPECIALE (6 LEI)

Autoturisme „DACIA 1100”, „MOSKVICI 408” cu 4 faruri și radio, „SKODA 1000 M.B.”
„TRABANT 601”, premii în bani
LA SERIILE OBIȘNUTE (3 LEI)

Premii în bani de : 20 000 lei, 10 000 lei, 5 000 lei, 2 000 lei, 1 000 lei ș.a.
Simplu practic și avantajos : LOZUL ÎN PLIC !

PENTRU SEZONUL DE TOAMNĂ

O ținută
elegantă
prin:

- raglane tercot — impermeabile, simple sau dublate cu țesături fantezii, croială și accesorii potrivite tuturor vîrstelor ;
- costume din țesături sută la sută lînă sau tergal, într-o gamă variată de culori și desene, pentru toate ocaziile ;
- cămăși din țesături din bumbac în amestec cu fibre poliesterice Vucova, Lux etc., modele clasice, sport și fantezii, foarte rezistente și practice ;
- cravate din mătase naturală sau artificială, desene și culori moderne.

Reînnoiți-vă
abonamentele
la revista
„ALBINA“

Intreprinderea „11 iunie” Galați

Strada Mihail Kogălniceanu 16
Telefon 14249

produce și livrează fără repartiție :

Lopeți ușoare N. I. 732—52

Lopeți pentru pămînt și pietriș, tip rotund N. L. 734—52

Lopeți pentru pămînt și pietriș, tip Frankfurter

Casmale presate tip C. stas 495—49

Greble cu 8—10—12—14—16 și 18 dinți.

Marfa se livrează în legături de cîte 10 bucăți.

Prețurile conform catalogului M.I.U.

OCTOMBRIE

L	6	13	20	27
M	7	14	21	28
M	8	15	22	29
J	9	16	23	30
V	10	17	24	31
S	11	18	25	
D	12	19	26	

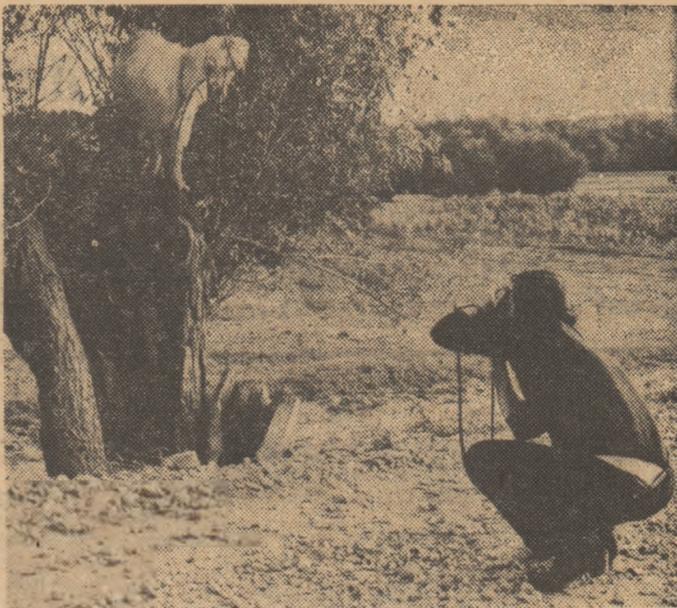
Memento!

De curățat
într-o zi
de toamnă!

GURĂ DE AUR

Eminescu îl aşază pe Dimitrie Ţichindeal în fruntea poezilor „ce-au scris o limbă ca un fagure de miere”, numindu-l „gură de aur”. Cărturarul bănaţean însuşi de elanuri patriotice, ţinjea după ziua când sărăcia, bolile şi obscurantismul aveau să fie alungate pentru totdeauna din casele „mai proaste, care sînt cu

trestie, cu fin şi cu paie acoperite”, cum se vedeau odinioară în Becicherecul Mic, satul său natal. Incredzător într-un viitor fericit, el exclama acum mai bine de un veac şi jumătate: „Ce n-aş îndrăzni eu pentru binele neamului meu!” Astăzi, amplasat la intrarea în Becicherecul Mic, monumentul lui Dimitrie Ţichindeal domină „Şoseaua Milionarilor”, numită astfel fiindcă duce spre cooperative vestite pentru puterea lor economică: Biled, Lovrin, Sinnicolaul Mare, Cenad. Toate aceste aşezări încintă prin înfăţişarea lor prosperă, civilizată. Presimţirile lui Ţichindeal s-au adeverit, epitetul „gură de aur” potrivit-i-se o dată mai mult.

Fiecare cu pasiunea lui.

Foto E. ZERONIAN

SFATURI PRACTICE

Picteții se curăță frecîndu-l cu o perie aspră sau trecînd printre dinții lor un fir de ață. Apoi se spală cu apă și săpun. Pentru dezinfectare se pune în apă puțin sublimat sau formol. Perile de cap se curăță zilnic frecîndu-le cu un petic de pinză albă. Din cînd în cînd se spală părul periei cu apă caldă săpunată în care s-a pus puțină sodă și puțin amoniac.

Masa de bucătărie trebuie acoperită cu tablă galvanizată, dacă e posibil și prevăzută jos cu un grătar de lemn, pe care se țin ligheanele de spălat vase și zarzavat, coșurile de piață, fundurile de lemn etc. În lipsa tablei, se vor acoperi mesele cu fețe de masă din material plastic sau mușamale, avîndu-se grijă să nu se pună nimic fierbinte pe masă.

Prin cufundarea cărnii crude în apă clocotită, albuminele de la suprafață se coagulează brusc și astfel este împiedicată trecerea în apa de fierbere a materiei colorate din carne, a substanțelor care îi dau gustul, a vitaminelor și a sărurilor minerale. Deci carnea pusă la fiert în apă clocotită păstrează în ea aproape integral componentele calitative, are un gust savuros, dar supa obținută nu este bună.

DE CE ?

Cunoașteți fenomenul care a dus la descoperirea electricității?

Filozoful și matematicianul grec Thales din Milet (625—550 î.c.n.) a observat că o bucată de chihlimbar, substanță care este de fapt rășină de brad înțărîtă după milioane de ani de stat în pămînt, dacă este frecată cu o blană de pisică reușește să capete proprietatea de a atrage corpurile ușoare din apropiere.

Deoarece în limba greacă chihlimbarul se numește electron, puterii care apare în chihlimbarul frecat i s-a zis electricitate.

INIMA LILIACULUI

Printre multe alte ciudățeni, liliacii au și o inimă neobișnuită. În urma cercetărilor efectuate de omul de știință Erwin Kulzer, de la Institutul de zoofiziologie din Tübingen (R.F.G.), s-a constatat că la o excitație puternică inima liliacului bate pînă la 880 de ori pe minut. În schimb, în timpul hibernării, cînd animalul se află într-un fel de letargie, inima lui nu bate decît de 18 ori pe minut. În timpul activității normale, pulsul inimii liliacului este de 250—450 bătăi pe minut. Pe de altă parte, este de remarcă că electrocardiografele nu arată nici o deformare a inimii în momentele culminante.

Barometru olfactiv

Obișnuința drumeției de munte au o seamă de aliați care îi ajută în prevestirea stării vremii. Printre aceștia se numără o mică floare de culoare purpuriu-negricioasă denumită în mod curent floarea singelui. Pe numele „oficial” Nigritella nigra — joacă rolul unui fel de barometru olfactiv. Cînd vremea rămîne senină ea răspîndește un puternic parfum de vanilie. Acesta încețază cînd vremea devine închisă și ploioasă. Ce se petrece? Privind din apropiere putem constata că floarea e de fapt un buchetel minijatual de forma unui con. Cînd vremea se strică petalele se string ca niște solzișori ai unui mic știuleț împiedicînd răspîndirea mirosului vanilat.

Poate și ca o răsplătă pentru serviciile aduse — dar precis servicii rare — oamenii ocrotesc mica plantă declarînd-o monument al naturii.

UN LAC CIUDAT

Se știe că apa caldă se ridică în sus, la suprafață. Datorită acestei legi a fizicii, temperatura apei în adîncul mărilor și lacurilor este mai scăzută decît la suprafață. Într-un lac de pe litoralul Mării Roșii însă legile fizicii parcă nu ar acționa. Apa acestui lac are la suprafață temperatura de 16 grade Celsius, iar la adîncimea de 1,5 metri este fierbinte (+40 grade Celsius). Apa Mării Roșii are temperatura de +21 grade Celsius.

Cel mai interesant este faptul că în această zonă nu există nici un fel de mineuri radioactive, a căror energie de dezagregare să încălzească apa.

FELURITE

● În Japonia s-a experimentat cel mai lung tren electric din lume — 400 m — ce poate atinge o viteză de 210 km pe oră.

● Roger Dancey, student la Facultatea de istorie din Marea Britanie și-a ales ca temă pentru teza de doctorat... fotbalul.

● În localitatea Lolondo, situată în apropierea rezervației Serengeti din nordul Tanzaniei, se construiește o fabrică ce va produce conserve de zebră și de alte animale ce trăiesc în Africa. Carnea acestor animale — susțin specialiștii este bogată în proteine.

● Asfia Alim este prima femeie din Pakistan care a primit diploma de inginer. Exemplul ei este urmat de încă 12 tinere.

MAGAZIN

Acest pește monstru a fost pescuit în Pacific la Chiushi (Japonia). El are o lungime de 2 metri și cântărește 90 de kilograme.

CALENDELE GRECEȘTI

La romani, baniș imprumutați se înapoiau la începutul fiecărei luni, care se numea „calende”. La greci, nu existau calendele. Prima zi a lunii se numea „lună nouă”.

De aceea, la Roma, atunci cînd aminaș un lucru pe care nu intenționaș să-l faci, se spunea că l-aș aminat la „calendele grecești”.

FISA CINEMATOGRAFICĂ

BETTE DAVIS

Actriță americană, născută (Ruth Elisabeth Davis) la Lowell (Massachusetts) la 5 aprilie 1908. A divorțat în 1960 de al patrulea bărbat Gary Merryl (unul din partenerii săi din Eva).

Venită din teatru, ea debutează în film în Sister (1931) în regia lui Hobart Herley. În 1939, la un referendum, este aleasă printre cele 10 vedete care aduc producătorilor cștiguri importante. În 1942 întemeiază și conduce Hollywood Canteen organizașion care oferă ajutoare combatanșilor în cel de-al doilea război mondial în lupta împotriva nazismului (ea va apare într-un film realizat cu acest prilej în 1944, avînd acelaș titlu, în regia lui Delmar Daves).

Această actriță desăvîrșită, deși a colaborat cu mulți alți

regizori americani de frunte, a fost interpreta preferată a lui William Wyler. Izolată în ansamblul cinematografiei americane unde victorioase sînt strălucirea și farmecul erotic al ve-

detei, Bette Davis a avut curajul să-și interpreteze istoria propriei sale cariere în Eva de Mankievicz (1950) și să-și caricatureze dinainte propria sa bătrînețe în filmul din 1962 al lui Aldrich. Unele din performanșele ei, de un pitoresc și de o realitate psihologică halucinantă, îi asigură de pe acum un loc de frunte în anelele cinematografiei mondiale.

Înfrîngîndu-și natura ea a smuls publicului o ultimă recompensă: Vedetă a sexappealului! Asta, acum douăzeci de ani.

Semn particular, semnificativ: a interpretat de 3—4 ori acelaș personaj istoric: regina Elisabeta a Angliei.

M. I.

Agentul J2 POVESTIRE POLITISTĂ

de PETRE HLADCHI BUCOVINEANU și ANDREI CROITORU

— ...Bădia Răducanu, nu era acasă, continuă vocea. „Tanti” Catrina era prin grădină. Nu doream să fac nici pe zădărnice, fără să știu despre ce e vorba. Și atunci „simpatică” Ciolac mi-a deschis un magnetofon pe care-n „timpul liber” îl folosea drept radio cu tranzistori. „Aici sînt toate discușiile noastre, chiar și cele despre secretele tale profesionale” mi-a spus ea. Mi-am auzit vocea și citeva din problemele discutate. Avea dreptate. M-a cuprins teama că-i voi putea fi complice. Atunci mi-am dat seama cu ce se ocupa și de ce putea fi în stare. Nu i-am dat șchița, dar i-am explicat destul de vag locul. Apoi, a căutat-o pe „tanti” Catrina de la care a cumpărat o icoană... De atunci n-am mai văzut-o.

Un plîns printre sughișuri

se desprindea din ce în ce mai clar de pe banda magnetică. — Fata trebuie ajutată, hotărî Badale. N-o lăsați să cadă în prăpastia deznădejdei. — S-au și luat măsuri, îl linișți Suciuc. Varianta „B” își va demonstra eficacitatea analizelor noastre. De altfel, Raluca Bozdog își vede mai departe de treburile ei... După plecarea colonelului, căpitanul Suciuc și-a schițat câteva coordonate riguroase ale planului său de acțiune. Era nerăbdător. Deși nu era la primul caz, dorea în modul cel mai sincer, fără a se pripii, să-l încheie. Concentrat încă asupra hîrșurilor de pe birou, îl deranjașe telefonul care începu să zbirniie... — Raportează! locotenentul Octavian Alexe. Vă trimit urgent radiograma descifrată...

Suciuc își închipuia că radiograma interceptată doar cu o oră în urmă trebuia să aducă noutăți prețioase. Și nu se înșelă. Deschizînd mapa adușă în grabă în curierul special, citi textul pe nerăsuflăte: „Sosesc mine la București. Ne vedem la hotel „Nord” cu fata; Jorj”. Gh. Dumitrașcu alias Jorj, sconta pe o reușită aproape sigură. Cele trei icoane, achiziționate „ocasional”, nu puteau fi, după părerea dumsale, documente care să ateste activitatea infracțională pe care a desfășurat-o. De altfel, el nici n-a obligat-o pe Mioara Ciolac să-i dea informații. Era opera „conului” Jenic Cojoc... (Va urma)

După „Lunga vară fierbinte”

Peste o săptămînă se va termina „Lunga vară fierbinte”. Este vorba firește de serialul îndelung comentat și constant vizionat timp de jumătate de an. Unii sînt mulțumiș că a trecut... vara, alții poate îi regretă pe chipeșul Ben și pe dragălașa Clara. Gusturile nu sînt ușor de împăcat mai ales cînd popularul mini-ecran are sute de mij de adoratori și tot atîția critici.

Și pentru că a venit toamna ne vom afla pentru o lună (adică patru episoade) „La răsuce de vînturi”. Așa se întitulează viitorul serial pe care îl vom viziona, serial realizat de televiziunea britanică după binecunoscutul roman al scriitoarei Emily Brontë.

Și pentru că a venit toamna, după care sînt de așteptat serile lungi de iarnă, cînd televizorul va deveni un apropiat prieten, sperăm ca acesta să nu ne dezamăgească. Poate că anotimpul rece îl va face pe comisarul Maigret să rămînă la gura sobei, renunșînd la plicticoasele teleinvestigații. Și poate vom revede concursuri de amploarea acelor neuite de „Dialoguri la distanță” sau „Varietăți cu public” care erau cum erau, dar erau. Poate ne vom mai bucura de savoarea „zăpezilor de altădată”.

A. C.